

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2536/2548

นางเสนาะจิต หนึ่งวิสาภาพ ในฐานะส่วนตัว และผู้จัดการมรดกของ นายน้อย มาโตโจทก์ นายสนั่น มาโตจำเลย
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1656

ย่อ / หลักกฎหมาย

การขีดฆ่า คำว่า "ดังนี้" ในพินัยกรรมออกไปเพราะเป็นการพิมพ์ข้อความตกไปแล้วพิมพ์ใหม่เป็น
ว่า "ให้มีผลเมื่อข้าพเจ้าตายแล้วดังนี้" การขีดฆ่าคำว่า "ดังนี้" ไม่มีผลต่อความสมบูรณ์ของข้อ
ความในพินัยกรรม เพราะแม้ไม่มีการขีดฆ่าคำดังกล่าวและไม่พิมพ์ข้อความใหม่ข้อความที่พิมพ์
ก่อนหน้านั้นก็ระบุชัดเจนว่าเป็นใบมอบทรัพย์สิน (มรดก) ให้แก่จำเลยผู้รับมรดกเพียงผู้เดียว การ
รับมรดกย่อมจะมีผลต่อเมื่อเจ้ามรดกถึงแก่ความตายอยู่แล้ว ส่วนการขีดฆ่าคำว่า "ผู้รับมอบ" แล้ว
พิมพ์ข้อความใหม่เป็นว่า "พยาน" ก็เพื่อให้ตรงกับความเป็นจริงว่า จ. ลงลายมือชื่อเป็นพยานใน
การทำพินัยกรรมมิใช่เป็นผู้รับมอบ การแก้ไขดังกล่าวมิใช่เป็นการตกเติม แก้ไขเปลี่ยนแปลง
พินัยกรรมที่ต้องมีการลงลายมือชื่อกำกับ ทั้งเป็นการแก้ไขก่อนที่ผู้ทำพินัยกรรมและพยาน
ลงลายมือชื่อในพินัยกรรมจึงไม่ต้องปฏิบัติตาม ป.พ.พ. มาตรา 1656 วรรคสอง ไม่ทำให้พินัยกรรม
เป็นโมฆะ

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นทายาทโดยธรรมของนายน้อย มาโต ผู้ตาย โดยเป็นน้องร่วมบิดามารดา
เดียวกัน และเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายคำสั่งศาล จำเลยเป็นหลานของผู้ตาย เมื่อวันที่ 10
พฤษภาคม 2543 โจทก์ไปติดต่อที่สำนักงานที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรีสาขาสองพี่น้อง เพื่อขอรับโอน
ที่ดินซึ่งเป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตาย คือที่ดินโฉนดเลขที่ 22867 แต่ได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ว่าจำเลย
ได้ทำพินัยกรรมฉบับลงวันที่ 30 มิถุนายน 2542 มาขอรับโอนมรดกแล้วเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน
2542 โจทก์ตรวจดูพินัยกรรมดังกล่าวแล้วพบว่าไม่ได้ทำตามแบบที่กฎหมายกำหนด มีการขีดฆ่า
ข้อความสำคัญในพินัยกรรมโดยไม่มีการลงลายมือชื่อกำกับ ลายมือชื่อของผู้ตายในพินัยกรรมเป็น
ลายมือชื่อปลอมและมีการพิมพ์ข้อความอันเป็นเท็จเหนือลายมือชื่อผู้ตาย พินัยกรรมจึงตกเป็น
โมฆะ ขอให้เพิกถอนพินัยกรรมดังกล่าว และให้จำเลยจดทะเบียนโอนทรัพย์สินมรดกคือที่ดินโฉนด
เลขที่ 22867 ตำบลศรีสำราญ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี คืนให้แก่โจทก์ในฐานะ
ทายาทโดยธรรมและในฐานะผู้จัดการมรดกของผู้ตาย ด้วยค่าใช้จ่ายของจำเลย หากไม่ปฏิบัติตาม
ให้ถือเอาคำพิพากษาเป็นการแสดงเจตนาของจำเลย จำเลยให้การว่า พินัยกรรมดังกล่าวเป็น
พินัยกรรมที่สมบูรณ์ผู้ตายเป็นผู้ทำและลงลายมือชื่อไว้ต่อหน้าพยานสองคน คือนายวิเชียรคำหอม
ริน และนายเจษฎ์ ทรัพย์พานทอง พินัยกรรมดังกล่าวมีการแก้ไขจริงคือ ขีดฆ่าคำว่า "ดังนี้" ออก
ไม่ได้เติมข้อความใดๆ ลงไปแทน และมีการขีดฆ่าคำว่า "ผู้รับมอบ" ออก แล้วพิมพ์คำว่า "พยาน"
ลงไปแทน ซึ่งเป็นการแก้ไขเล็กน้อยไม่ได้แก้ไขในประเด็นสำคัญ ไม่ทำให้สิทธิการรับมรดกตาม
พินัยกรรมเปลี่ยนแปลงไป และไม่ทำให้พินัยกรรมไม่สมบูรณ์ แต่อย่างไรก็ตาม จำเลยมีสิทธิได้รับทรัพย์สิน
ตามพินัยกรรม ขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ให้โจทก์ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนจำเลย
โดยกำหนดค่าทนายความ 8,000 บาท โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษายืน
ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "พิเคราะห์แล้วข้อเท็จจริง

ยุติฟังได้ว่านายน้อย มาโต ผู้ตาย มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน 8 คน คือ นางสาวเนียง ใจกล้า นางสาวเนียร สิงโต ผู้ตาย นางสาวสมปอง รอดเจริญ นายสมาน มาโต นายสนิท มาโต โจทก์ และนายสนอง มาโต จำเลยเป็นบุตรของนายสนิทซึ่งถึงแก่กรรมไปก่อนและจำเลยเป็นหลานผู้ตาย ผู้ตายถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2542 และศาลมีคำสั่งแต่งตั้งโจทก์เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย จำเลยได้นำพินัยกรรมของผู้ตายฉบับลงวันที่ 30 มิถุนายน 2542 ตามเอกสารหมายเลข จ.16 ไปปรับโอนที่ดินแปลงพิพาทมาเป็นของจำเลยโดยจำเลยอ้างว่าผู้ตายทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินมรดกให้จำเลย ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ในประเด็นแรกมีว่าผู้ตายทำพินัยกรรมฉบับดังกล่าวจริงหรือไม่ ในประเด็นนี้โจทก์มีตัวโจทก์ และพยานเอกสารพยาน เห็นว่าสภาพสามโจทก์เป็นพยานเบิกความในทำนองเดียวกันว่า ผู้ตายไม่เคยทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินมรดกให้ผู้ใด เพราะหากผู้ตายทำพินัยกรรมไว้แล้ว ผู้ตายจะต้องบอกให้ญาติพี่น้องทราบ ลายมือชื่อผู้ทำพินัยกรรมไม่ใช่ลายมือของผู้ตาย จึงเชื่อว่าเป็นพินัยกรรมปลอมและผู้ตายเคยบอกพยาน เอกสรณญ์ว่าจะให้โจทก์เป็นผู้จัดการมรดก ส่วนจำเลยมีตัวจำเลยเป็นพยานเบิกความว่าเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2542 เวลาประมาณ 9 นาฬิกา ขณะที่ผู้ตายรอการผ่าตัดใส่เลื่อนที่โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ 17 ผู้ตายบอกจำเลยว่าการทำพินัยกรรมยกมรดกกระษัตริย์ห้อม มาสด้า ที่ดิน 2 แปลง บ้าน 1 หลัง และเงินฝากในธนาคารให้แก่จำเลยโดยให้จำเลยไปพิมพ์พินัยกรรม จำเลยจึงไปหานายวิเชียร คำหอมริน ผู้ใหญ่บ้านและนายเจษฎ์พัฒน์ พินัยพานทอง ให้เป็นพยานในการทำพินัยกรรมของผู้ตายโดยให้นายเจษฎ์พัฒน์เป็นผู้พิมพ์พินัยกรรม นายเจษฎ์พัฒน์พิมพ์พินัยกรรมที่โรงเรียนวัดสะพานกว้าง เมื่อเวลาประมาณ 12 นาฬิกา แล้วนำพินัยกรรมตามเอกสารหมายเลข จ.16 มาอ่านให้ผู้ตายฟังที่โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ 17 ให้ผู้ตายลงลายมือชื่อเป็นผู้ทำพินัยกรรม และนายวิเชียรกับนายเจษฎ์พัฒน์ลงลายมือชื่อเป็นพยาน เมื่อผู้ตายถึงแก่ความตายแล้ว จำเลยยื่นคำร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายและนำพินัยกรรมไปโอนทรัพย์สินมรดกเป็นของจำเลย เห็นว่า จำเลยมีพินัยกรรมเอกสารหมายเลข จ.16 เป็นพยานหลักฐานว่าผู้ตายทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินมรดก 5 รายการ รวมทั้งที่ดินแปลงพิพาทให้แก่จำเลย และมีนายเจษฎ์พัฒน์และนายวิเชียรซึ่งเป็นพยานโจทก์เบิกความสนับสนุนว่านายเจษฎ์พัฒน์เป็นผู้พิมพ์พินัยกรรม เอามาให้ผู้ตายอ่านดู เมื่อผู้ตายเห็นว่าถูกต้องจึงลงลายมือชื่อไว้แล้วนายเจษฎ์พัฒน์และนายวิเชียรลงลายมือชื่อเป็นพยาน ส่วนโจทก์อ้างแต่เพียงว่าลายมือชื่อผู้ทำพินัยกรรมไม่ใช่ของผู้ตาย แต่โจทก์ก็ไม่ได้นำสืบให้เห็นได้ว่าไม่ใช่ลายมือชื่อของผู้ตายจึงเป็นการกล่าวอ้างลอยๆ ไม่มีน้ำหนักที่จะรับหักล้างพยานหลักฐานของจำเลย ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าผู้ตายได้ทำพินัยกรรมตามเอกสารหมายเลข จ.16 จริง และที่โจทก์อ้างว่าการทำพินัยกรรมมีพิธีหลายประการนั้น ล้วนแต่เป็นรายละเอียดที่ไม่ใช่สาระสำคัญจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยให้ ฎีกาข้อนี้ของโจทก์ฟังไม่ขึ้น ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ในประเด็นสุดท้ายมีว่าการขีดฆ่าข้อความในพินัยกรรม 2 แห่งโดยผู้ตายไม่ได้ลงลายมือชื่อกำกับ ทำให้พินัยกรรมเป็นโมฆะหรือไม่ในประเด็นนี้โจทก์อ้างว่ามีการขีดฆ่าข้อความในพินัยกรรมตรงคำว่า "ดังนี้" และคำว่า "ผู้รับมอบ" โดยผู้ตายไม่ได้ลงลายมือชื่อกำกับข้อความที่ขีดฆ่าดังกล่าว เห็นว่า การขีดฆ่า คำว่า "ดังนี้" ออกไปเพราะเป็นการพิมพ์ข้อความตกไปจึงขีดฆ่าทิ้งแล้วพิมพ์ใหม่เป็นว่า "ให้มีผลเมื่อข้าพเจ้าตายแล้วดังนี้" การขีดฆ่าคำว่า "ดังนี้" ไม่มีผลต่อความสมบูรณ์ของข้อความในพินัยกรรม เพราะแม้ไม่มีการขีดฆ่าดังกล่าวและไม่พิมพ์ข้อความใหม่ข้อความที่พิมพ์ก่อนหน้านั้นก็ระบุชัดเจนว่าเป็นใบมอบทรัพย์สิน (มรดก) ให้แก่จำเลยผู้รับมรดกเพียงผู้เดียว การรับมรดกย่อมจะมีผลต่อเมื่อเจ้ามรดกถึงแก่ความตายอยู่แล้ว ส่วนการ

ชี้ชัดมาคำว่า "ผู้รับมอบ" แล้วพิมพ์ข้อความใหม่เป็นว่า "พยาน" ก็เพื่อให้ตรงกับความเป็นจริงว่านาย เจษฎา วัฒนลงลายมือชื่อเป็นพยานในการทำพินัยกรรมมิใช่เป็นผู้รับมอบแต่อย่างใด การแก้ไขดังกล่าว มิใช่เป็นการตก เติม แก้ไขเปลี่ยนแปลงพินัยกรรม ทั้งเป็นการแก้ไขก่อนที่ผู้ทำพินัยกรรมและพยาน ลงลายมือชื่อในพินัยกรรมจึงไม่ต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1656 วรรคสอง จึงไม่ทำให้พินัยกรรมเป็นโมฆะตามที่โจทก์ฎีกา พินัยกรรมของผู้ตายมีผลใช้บังคับได้ ตามกฎหมาย ฎีกาของโจทก์ข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษายกฟ้องชอบแล้ว" พิพากษายืนให้โจทก์ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาแทนจำเลยโดยกำหนดค่าทนายความ 5,000 บาท.

องค์คณะ

เกษม วีรวงศ์ · ขวลิต ตูลยสิงห์ · สุรพล เอกโยคยะ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/2536/2548>